IV. *De Frigidæ in Febribus Uſu. Auctore Cl.* Nicolao Cyrillo *Prim. Med. Prof.* Neapol. *&* *R. S. S.*

USUS Frigidæ & Frigidorum in Febribus haud recens eſt, ſed apud Antiquiſſimos Medicos minimè infrequens fuit. In Febribus enim calidioribus, poſt Paroxyſmi ἀκμὴν, liberaliorem Aquæ, vel cujuſpiam refrigerantis liquoris potationem concedebant, quâ defervefcente febrili æſtu, Æger placidè conquieſcens in criticum ſæpenumerò ſudorem exſolveretur. Verùm Febres curare *ſolâ nivatâ Aquâ* copioſiſſimè per plures dies exhibitâ, omni ſubtracto medicamento alimentoque, id quidem omninò novum exiſtimo; atque non ſolum inſolenter, ſed, ut verum fatear, audacter nimis, non multis ab hinc annis hîc tentatum, methodo, ut rumor fuit, ab Hiſpaniâ, rudi & indigeſto Commentariolo communicatâ: quâ curandi ratione nonnullos ex ipſis Orci faucibus, præter omnem expectationem, ereptos ſub oculis noſtris attoniti vidimus. Hæſere primùm cauti Medici tantâ Aquæ alluvie perteriti: at frequenti feliciſſimoque eventu excitati, tentabundi primùm, mox audaciores facti, quod quidam cæco impetu, & nullo morbi, morbique temporum diſcrimine aggrediebantur, ad cautiorem & ſecuriorem methodum redegere: ita ut nullus jam apud nos ſit Medicus, qui Cleophantus δοσίψυχρος (ut notat Harduinus in Plinium, Lib. 26.) appellari nolit. Hujus Methodi Canones repetitis experimentis confirmatos exponam. Magnum enim remedium eſt Diæta Aquea, (hoc nomine appellare libuit) quare in illius adminiſtratione,

quemadmodùm in omnium magnorum remediorum usu, accuratissimis cautionibus procedendum, ne quod pro Ægrotantis salute instituitur, illius potius necem moliatur.

Præcipuus Canon est, ut post aliquot horarum à cibo abstinentiam, Ventriculo scilicet omninò vacuo, Aqua nive refrigerata ebibi incipiat, ad libram unam vel duas, pro Ægrotantis ætate, viribus, aut etiam siti. Eadem copia singulis horis, aut secundâ quâque, ut tardius, repetenda, eademque noctu diuque, nullâ factâ intermissione nisi per subrepentem fortassè somnum, exhibeatur. A Cibo omninò abstinere debent Ægrotantes: Experientiâ enim constitit, illum cum Aquâ copiosâ permistum, non solùm in Venticulo putredinem concipere, verùm etiam ab eodem epotæ Aquæ substantiam infici, eamque minùs aptam reddi, quæ facilè exilissima vascula permeare, adeoque in extima simul & intima corporis dijici ac diffundi possit, ad præcipitationem & secretionem noxiorum humorum moliendam. Inedia hæc ad plures dies producenda, quousque scilicet Febris vel prorsùs intermiserit, vel ad summam remissionem devenerit, atque Æger identidem de fame conqueri incipiat: si enim maturiùs exhibeatur Cibus, statim Febris suis stipata Symptomatibus iterum recrudescet. Quapropter nonnunquam ad septem, imò ad decem & plures dies (dummodò ab Aquâ non abstineatur) Ægrotantes ab omni alimento prohibemus. Neque ab hâc abstinentiâ quidquam metuendum: vel quòd ob Aquæ frigiditatem, arctioribus redditis cutis spiraculis, Transpiratio insensibilis, adeoque nutritionis necessitas imminuatur; vel quòd Aqua ipsa Nutrimenti Officinas

assiduò

assiduò præterfluens, si quæ inibi sunt alimentorum reliquiæ (sunt autem semper impactæ) eas secum rapiat, atque per universum Corpus diffundens, nutricationis negotio, quoad fieri potest, consulat. Quomodocumque autem se res habeat, illud quotidianâ praxi confirmatum est, Cibum cum copiosâ Aquâ commisceri, absque summo Ægri periculo, non posse: ita ut quamprimùm Cibus Ægrotanti conceditur, ille vel absque Potu, vel cum exiguâ Aquæ potatione exhibendus: imò concedendum quoque est aliquot horarum intervallum à Frigidæ potu vacuum, quo commodè Cibus in Ventriculo digeri queat.

Hic seligendus tenuissimus & εὔπεπτος, ut Panis purâ Aquâ coctus, Pastilli de micâ Panis, Ovum sorbile, vel vix ferculum aliquod jurulentum. Hæc semel primùm & paucissima, hinc bis in die exhibenda, ut sensim ad lautiusculum prandium, servatâ tamen exiguâ cœnâ, gradum faciamus: omninò verò, etiam per mensem & ultrà, carnibus parcendum. Cum hujus generis Cibo vescuntur Ægri, haud Aquæ valedicendum, sed peractâ illius assumti digestione, ad duas vel tres potationes erunt cogendi: quousque integrè devicto morbo, corporis vires sensim recuperantes, ad diu exoptatam convalescentiam perducantur.

In hujus autem Curationis curriculo quædam accuratè animadvertenda sunt. Principem locum tenet Observatio, num Aqua assumta facilem sibi transitum paret, an non. Cum Urinæ, saltem post diei inteval-lum, copiosiores & decolores sensim fieri incipiunt; tunc Aquam viam sibi facere cæpisse puta. Nonnunquam primâ statim die vel secundâ tertiâve, Alvus

 solvitur,

ſolvitur, cum ejectione primùm fæculentioris ſaburræ, mox variegatorum humorum : hinc ſpes major affulget; Febris enim, Alvo ſolutâ, ſenſim ſe remitti, atque ſymptomata ſedari incipiunt. Quod adeò verum eſt, ut ſi ſecundus vel tertius dies excurrat, abſque eo quod ventre ſecedant Ægri, etiamſi univerſa fortè Aquæ quantitas per Urinæ vias foras amandetur; Clyſteribus tamen ſuppoſitis, & Oleo Amygdalarum dulcium per os aſſumto, lubrici reddendi : craſſiores enim humores, qui in primis viis continentur, quique Febrim fovent, vel in Febricitantium corporibus ex Morbo produci ſolent, haud poſſunt per cæca Urinæ ſecernicula foras protrudi, ſed per amplos Inteſtinorum tubos ſunt eliminandi. Adde, quòd exantlatis primis ductibus, facilè poterit Aqua in ultimos Corporis receſſus trajici, atque Sanguini, aliiſque ſecundariis dictis liquoribus medicinam facere.

Si verò accidat (accidit autem ſæpè) ut Parotides appareant, vel cum ipſis Alvi vel Urinæ excrementis purulentum quid intermiſtum obſervetur, quod evidens indicium eſt maturi & rupti jam Abſceſsûs; haud ab Aquæ exhibitione ſurperſedendum, ſed eâdem urgendum magis eſt. Una enim Aqua, quæ ſtagnantes in internis partibus humores ad externas depellere, collectos ad maturationem perducere potuit, vim quoque habebit eoſdem per varia Corporis ſecernicula integrè deturbandi, atque partes Abſceſſu prehenſas à *necroſi* præſervandi : quemadmodum ſæpiſſimè in Praxi vidimus. Praxis tamen eadem nos docuit, abſceſſus in Cerebro & Thorace factos non adeò facilè Aquæ uſu ſuperatos eſſe : etſi non paucos vidimus, Pure è naribus, auribus, ore, & tuſſi quoque è pulmonibus educto,

integrè ſanatos. Solemus proinde cùm talium ſymptomatum ſigna ſuperveniunt, haud Aquæ præſidium reſpuere ; ſed ſi ſomnolenti evadant Ægri, Veſicantia, vel aliud Phænigmatum genus applicare : aut ſi difficultate ſpirandi exerceantur, Oleum ex Amygdalis dulcibus recens expreſſum propinare, vel Aquam ipſam ex frigidâ tepidiuſculam reddere. Non raro inſuper accidit, ut primis præſertim Aqueæ diætæ diebus, vomitus, & quidem vehemens, ſuperveniat: quo ſi heterogenei humores, ut fieri ſolet, ejiciantur, pro bono habendum; ceſſat enim cum Ægrotantis levamine, poſtquàm venticulus omninò exoneratus ſit. Quòd ſi Aqua ipſa vix epota evomatur, ad iteratas & frequentiores potationes Æger cogendus: etenim Aquam vomitu rejectam maligni humores ſubſequi ſolent. Conſtanter item & aſſiduò Aqua eſt exhibenda, ſi Singultns ſuboriatur: hunc enim quemadmodùm ab Aquâ excitatum, ita ab Aquâ continentur epotâ compeſci obſervamus. Sudor verò ſi Frigidam potanti ſuperveniat, ſolet vires exſolvere, non ſine magno vitæ diſcrimine : Id quidem paradoxon videri poterit iis, qui ex Frigidæ in Febribus potu ſudorem expectant, in quo *magnum* domini *Hancock Febrifugum* conſiſtere ſcimus. At in diætæ Aqueæ uſu, ſi ſudor ſuperveniat, is cohibendus, Aquâ adhuc frigidiori & copioſiori exhibitâ, Ægrique corpus remotis ſtragulis, ventilabro, & perflatu conclavis refrigerandum : ſunt qui & nive ipſâ contritâ conſpergere audent.

Maxima porrò in Aquæ uſu Medicorum crux eſt, cùm Ægri vel delirio, vel Lethargo, vel ſummâ virium abjectione affecti, ad Aquam juſtâ copiâ & frequentiâ bibendam impares redduntur. Tunc quidem

omnis

omnis adhibenda eſt induſtria, ut poſtremum quod illis reſtat remedium, nempe Aqua , exhibeatur : Quod à delirantibus vi & minis, à valdè debilibus & conſopitis Nive in os intrusâ, per fas & nefas, nonnunquam extorſimus.

Poſt expoſitam Aqueæ diætæ methodum, & quomodò ſymptomatibus ἐπιφαινόμενοις occurrendum ſit, reliquum eſt, ut quibus in Febribus, & quo illarum tempore ad hoc præſidium deveniendum ſit, exponamus. In principio ſanè Univerſali Febrium haud opportunum eſt ſtatim Aquam arripere : quum enim tunc temporis cruda & craſſa ſint omnia, haud jure ſperes à copiosâ Aquâ peccantes humores poſſe vel ſecerni vel exturbari. Secùs in Morbi ſtatu cùm omnia exacerbata ſunt, & ἡ νόσος ἀνθέει, ut ait *Hippocrates* cùm nempe Æger ad maximum periculum perductus eſt, Aquæ præſidium opportunum locum habet : tunc enim materia Febrim fovens ex diutinâ ebullitione, particularum contritionem quandam, vel, ſi mavis, aliqualem coctionis umbram adepta, poterit copioſæ Aquæ exhibitione, illiuſque cum humoribus corporis permiſtione veluti præcipitari, ſecerni, atque quâ data porta evacuari. Hinc igitur ſæpe accidiſſe vidimus, ut fortunatiùs evaſerint, qui in ipſo veluti mortis agone conſtituti ad hoc extremum præſidium, tanquam ad ſacram anchoram confugêre. Hoc monitum negligentes audaculi quidam Medici, Aquam in Febrium principio, vel incremento exhibentes, in maxima pericula, & mortem ipſam, Ægros deduxere. Non inficias tamen iverim, in Febribus Bilioſis, ſeu tenues humores pro cauſâ agnoſcentibus, non infelici auſu, Aquam quandoque in ipſo principio exhibitam eſſe : & ratio ex ſuprà dictis evidentiſſima eſt.

In Febribus igitur Acutis, Malignis, & lethalibus omnis generis, quo tempore opportunum videbitur, quod à maximo Ægri periculo significare solet, ad diætam Aqueam deveniendum. Nam vel Febres tales sunt, ex quibus ad concretionem tendit sanguis; & tunc Aquâ copiosâ cum eo permistâ facilè poterit fluidam naturam ferè amissam iterum recuperare: Vel ex Febre sanguinis massa ad nimiam tenuitatem, cum spirituum exsolutione vergit; atque hoc casu Aqua, præsertim frigida, salia acria sanguinem dissolventia solvere & retundere potis erit. Unde phœnomeno lux, cur scilicet frigidum jam redditum Febricitantis Corpus ex frigidæ potatione veluti miraculo incalescat. Sive enim sanguis ex pernicioso spirituum effluxu concrescere incipiat, sive ex nimiâ illius dissolutione spiritus evolent; semper frigidæ copia cum illo permista (accedente quoque pororum cutis constrictione) æque spirituum dissipationem prohibebit, adeoque Calor amissus revocabitur.

Hinc illud hic inculcandum, quod à principio insinuavimus, Aquam non nisi nivatam Febricitantibus præscribendam: primùm enim frigidâ se eâ copiâ ingurgitant Ægri, quæ operi necessaria est, calidam verò respuere post primas potationes solent: præthereà ab Aquæ frigiditate Ventriculi Fibris vis major elastica accedit, quâ propelli in ulteriores vias usque ad sanguinem ea facilè possit; contrà tepescens fibras easdem ad atoniam disponens, sui mole ventriculum inflat, pondere premit ac anxium reddit.

Haud tamen dissimulabimus, nos quandoque non frigidam, sed calentem Aquam præscribere: cùm scilicet Pulmonum & Viscerum Inflammationes & dolores cum Febribus copulantur: veriti ne frigidum partes

partes phlogosi prehensas ad νέκρωσιν disponat. Verùm negare minimè possumus in his casibus nonnunquam ad frigidiusculam, etsi non nivatam, transitum fieri : cùm nempe, tepentis Aquæ fastidio affecti Ægrotantes, illam assiduò bibere renuunt. Satius enim esse reputamus, multam frigidiusculam, quàm paucam tepentem, sed operi imparem ministrare.

Juxtà hos canones (quos Experimenta sæpiùs instituta, & Ratio postmodùm, si non invicta, saltem non omninò infirma suasit) Diætâ Aqueâ in Febribus multoties usi, felices eventus notavimus, ut ἄριστον μὲν ὕδωρ verè fateremur. Nonnunquam tamen præconceptâ spe frustrati sumus, quod à Medicinæ fortunâ, præsertim in magnorum Medicamentorum administratione, non abhorret : nil enim adeò certum in illâ est, quod fallere etiam accuratissimos Practicos sæpè non possit.

Hucusque de Frigidæ usu in Febribus locuti sumus : verumtamen sunt & alii Morbi, in quibus Aqueam diætam, & non sine Ægrorum emolumento, analogismo quodam ducti tentavimus. Tales sunt Diarrhœa, Dysenteria, imò & Cœliaca, & Lienterica affectio : tales sunt Ischuria Renalis & Dysuria : tales Cardialgia & Cholera Morbus, Hypochondriaca & Hysterica affectio : nec caremus exemplis Hydropis (quis credat ? ) copiosâ Aquâ epotâ curati : reseratis nempe cœcis Renum & Alvi viis è quibus & Aqua & serosus latex ubertim effluxit. Imò & salutarem Aqueæ Diætæ usum experti sumus in Variolis, sed in tertio illarum stadio, ad necem Ægris tendentibus ,ex Abscessibus in cerebro & Pectore formatis : quo remedio ingentem

ingentem puris copiam è naribus & ore excerni vidimus. Haud tamen in omnibus his Morbis Aqueam Diætam, hoc eſt, Aquam ſolam, omni interdicto Cibo, adhibemus ; ſed in Chronicis largâ frigidæ potatione quatuor horis ante parcum prandium, atque alterâ octo horis à prandio, contenti eſſe ſolemus.

Hæc quidem ſufficere putavi ad meum propoſitum : unum tamen poſtremò animadvertendum apprimè eſſe duco, quoad Aquæ frigidæ exhibendæ copiam ; gravius ſcilicet delinqui, ſi minori quantitate propinetur, quàm ſi excedenti. Quum enim eo fine Febricitantibus in valde ancipiti ſtatu conſtitutis Aqua exhibeatur, ut in omne Corpus diffuſa, meatus reſeret, liquoribus motum & tenuitatem naturalem impertiatur, ac membrorum omnium calorem roburque foveat ; id præſtituros nos fruſtrà pollicebimur, modicam proxinantes Aquæ quantitatem, quæ in Ventriculo & primis Viſceribus moram trahens, tantum abeſt ut poſſit ulteriùs progredi, ut potiùs cum noxiis humoribus ibi ſtagnantibus permiſta, illorum putrefactionem promoveat, Ægroque perniciem moliatur. Opus igitur eſt, ut maximâ quantitate & ſucceſſivè ingeratur, ad hoc ut copiâ viam ſibi paret, & veluti alluvie Corpus univerſum inundet. Id autem eò audentiùs proſequendum, ſi poſt primam tranſactam diem, tranſitûs Aquæ ſigna per Urinam vel alvum apparuerint. Eô enim Aquam reliquis Remediis ſecuritate præſtare putamus, quòd tametſi nonnulla Medicamenta poſſent fortaſſè maximos Morbos debellare ſi excedenti doſi exhiberentur, veluti ſtibium Diaphoreticum, Bezoarticum, & ſal volatile

quodcumque

quodcumque, & ipsum Vinum generosum copiosè epotum; verumtamen quis non videt, ex ipsâ excedenti dosi maximum vitæ periculum, debilibus præsertim Ægrotantibus, imminere? sola Aqua innocentissima & tutissima videtur: vix enim Æger est adeò viribus destitutus, qui uberrimam Aquæ copiam sustinere non valeat. Hinc haud παρὰ μήθοδον factum puto, si etiam cùm desperata res est, & jam conclamatum, Medicus facto prognostico, & expositâ quidlibet audendi occasione, Aqueam Diætam, etsi contraindicatum remedium, si non præcipiat, saltem permittat: nonnunquam enim improvisis Naturæ Modis, desperatos jam Ægros ex insperato ad salutem rediisse vidimus: ut pro sano consilio illud habendum sit, satius esse anceps remedium experiri, quàm nullum.

Hæc sunt quæ apud nostrates de Aquæ in Morbis usu experiri usu venit, quo nullum familiarius per vulgi ora nunc fertur Ægritudinum omnium remedium: ut nostris his temporibus aptari commodè possit Versiculus, quem de *Euripide* à ventris cruciatibus, ope Clysteris maris Aquà parati, liberato, refert *Laërtius*:

Ἡ θάλασσα κλύζει πάντα τῶν ἀνθρώπων κακά.

An simile accidere possit in frigidioribus Regionibus (de quo haud desperem, nam etiam hybernâ tempestate tales per Frigidam Curationes hîc feliciter prosequimur) videant accuratissimi Viri, qui in Boreis Terræ plagis, non sine maximâ laude & fortunâ faciunt Medicinam. Neapoli Calendis Januariis, Anno 1729. St. V.

Nicolaus Cyrillus in Reg. Univ. Neap. Prim. Med. Prof. & Reg. Soc. Leg. Socius.